

Patient
Försäkrings
centralen

Årsrapport 2023

Antal inrapporterade fall som anmäls till
Patientförsäkringscentralen enligt år för
avgörande åren 2018–2023

Patientförsäkringscentralen som trygghet för patienter och vårdpersonal

Patientförsäkringscentralen (PFC) handlägger alla anmälningar om patientskador i samband med hälso- och sjukvård som getts i Finland. Utifrån lagstiftningen om patientskador avgör PFC om det handlar om en ersättningsgill patientskada och betalar ut lagenliga ersättningar till de ersättningsberättigade. PFC är en trygghet för patienter och vårdpersonal och producerar information till stöd för hälso- och sjukvårdens och försäkringsbolagets verksamhet och för patientsäkerhetsarbetet. PFC:s medlemmar utgörs av samtliga försäkringsbolag som beviljar patientförsäkringar i Finland.

Förord

I efterdyningarna av social- och hälsovårdsreformen ser du ut som om vi pratar om hälso- och sjukvårdsärenden kanske mer än någonsin tidigare. Medierna har lyft fram olika problem, såsom den utmanande finansieringssituationen och spartrycken i välfärdsområdena, trängseln i jourerna, problemen i tillgången till vård, personalbristen i hälso- och sjukvården, användningen av hyrda läkare och deras stora arvoden, prioriteringen, koncentrerings- och strävan efter besparingar med telemedicinska metoder. Det finns säkert skäl till diskussion och oro. Det är viktigt att gestalta nuvarande och framtida utmaningar inom hälso- och sjukvården, så att metoder för att lösa dessa hittas och så att finländarna också i fortsättningen får bra och säker vård.

Patientförsäkringscentralen (PFC) handlägger alla skadeanmälningar som gäller hälso- och sjukvård som getts i Finland. I PFC:s statistik syns de aktuella utmaningarna inom hälso- och sjukvården inte åtminstone hittills, utan siffrorna för år 2023 redogör för en väldigt jämn situation på patientskadefronten. Antalet nya registrerade skadeanmälningar är knappt 9 400 och det slutliga antalet anmälningar för år 2023 överskrider sannolikt siffrorna för år 2022. Följaktligen ser det ut som om antalet skadeanmälningar gått tillbaka till den måttliga uppgångskurvan före coronatiden, vilket återspeglar i huvudsak uppgången i vårdbesöks- och åtgärdsvolymen.

Under år 2023 strävade PFC efter att ta itu med handläggningssköerna och förkorta handläggningstiderna. Till följd av detta gjordes under året rekordhög 10 559 ersättningsavgöranden. Det stora antalet avgöranden höjdes också av antalet fall där ersättning betalades ut, men procentuellt sett låg andelen ersättningsgilla fall av alla skadeanmälningar så gott som oförändrad. Ifjol fick knappt 29 % av dem vars patientskadeärenden som avgjordes åtminstone ett positivt ersättningsbeslut.

Beloppet av de utbetalda ersättningarna för patientskador var 26,3 miljoner euro för skador som i huvudsak inträffat och avgjorts redan under tidigare år. Kostnaderna ur patientförsäkringssystemet var sammanlagt omkring 41 miljoner euro, det vill säga så gott som lika stora som också under tidigare år.

Det har sagts att skadeanmälningar är enbart toppen av isberget för alla men och personskador inom hälso- och sjukvården. Det stämmer säkert att skadeanmälningar inte görs för alla fall som uppfyller de lagstadgade kraven för en ersättningsgill patientskada. Det är sannolikt att en skadeanmälan i allmänhet görs åtminstone för de allvarligaste personskadorna. Det faktum att de ersättningsgilla skadorna inte ökade procentuellt, trots att antalet vårdkontakter stiger, berättar att den finländska hälso- och sjukvårdens kvalitet är hög och att patientsäkerheten ligger på hög nivå.

2023 i siffror

Skadeanmälningar
9 386

Ersättningsavgöranden
10 559

Av sökandena fick
28,5 %
åtminstone ett positivt avgörande

Kostnader ur patientförsäkringssystemet
EUR 40,9
millioner

Förord (fortsätter)

Det är fortfarande möjligt att tryggt uppsöka vård i Finland. Om en skada dock inträffar, fungerar patientförsäkringen som trygghet såväl för patienten som den yrkesutbildade personen inom hälso- och sjukvård.

Helsingfors mars 2024

Minna Plit-Turunen
Direktör, Patientförsäkringscentralen

Observera

Det ut som om antalet skadeanmälningar vänt uppåt på nytt efter den måttliga uppgången efter coronaåren.

Innehållsförteckning

1. Anmälda patientskador	5
2. Avgjorda fall och ersättningsgilla patientskador	6
3. Ersättningsgilla patientskador enligt skadeplats	8
4. Ersättningsgilla patientskador vid olika åtgärder och grundsjukdomar	10
5. Utbetalda ersättningar från patientförsäkringen	15

Så här tolkar du siffrorna i rapporten

Skadestatistiken bygger på fall som har anmälts, registrerats och avgjorts under granskningsperioden. Eftersom statistikuppgifterna kompletteras under handläggningen av ersättningar, kan det i siffrorna från tidigare år finnas små avvikelser jämfört med siffrorna i tidigare årsrapporter.

Anmälda patientskador

- En skadeanmälan kan gälla flera praktiserande aktörer eller vårdplatser inom hälso- och sjukvården. På grund av försäkringstekniska orsaker registreras dessa enligt vårdaktör som olika skadeanmälningar. År 2023 gällde en skadeanmälan i snitt 1,3 vårdaktörer.
- Ibland upptäcker man först i samband med handläggningen av ett skadeärende att ärendet bör undersökas mer omfattande än vad som anges i anmälan. Därför kan antalet anmälda fall öka när handläggningen framskrider, och nya fall kan även registreras för tidigare skadeår. Till exempel när denna årsrapport sammanställdes uppgick antalet skadeanmälningar som registrerats för år 2022 till 9 431, då det i årsrapporten för år 2022 uppgick till 9 241. Det kan förmodas att antalet anmälningar år 2023 stiger ännu med omkring 200 fall i takt med att handläggningen av anmälningar framskrider.

Avgjorda fall och ersättningsgilla patientskador

- Varje registrerade fall avgörs som ett separat ärende. År 2023 fick 8 015 personer ett avgörande och de fick sammanlagt 10 559 avgöranden om ersättningsgillheten för den anmälda skadan.
- Om ett patientanmält fall involverar två olika vårdenheter, varav endast en av dem anses ha orsakat en patientskada, registreras fallet som både ett avslag och ett ersättningsgillt fall. År 2023 bedömdes det att 2 507 fall var ersättningsgilla, vilket är 23,7 % av alla avgjorda fall. Åtminstone ett positivt avgörande gavs till sammanlagt 2 287 ersättningssökanden, det vill säga till 28,5 % av dem vars ärende avgjordes år 2023.

1. Anmälda patientskador

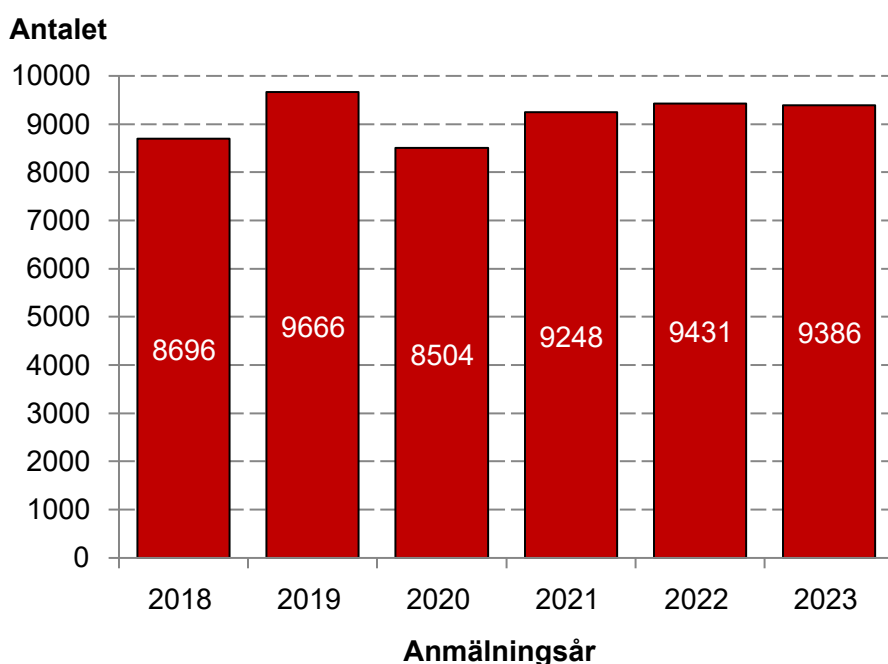
Generellt sett avspeglar antalet skadeanmälningar antalet vårdkontakter och ingrepp: ju fler vårdkontakter och ingrepp, desto fler potentiella skadeståndsanspråk uppkommer. Granskat på lång sikt har antalet anmälningar varit på uppgång. År 2020 sjönk dock antalet på grund av coronaviruspandemin.

Volymen på vårdkontaktarna år 2023 påverkades åtminstone lokalt fortfarande av den vårdskuld som uppkommit under coronapandemin, personalbristen och bristen på platser för fortsatt vård. Det finns dock regionala skillnader i vårdtillgången.

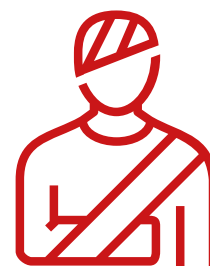
I antalet skadeanmälningar syntes en liten uppgång och vi gick tillbaka till närheten av nivån under rekordåret 2019 före coronapandemin. En skadeanmälan gjordes av 7 364 olika personer och de gällde 9 386 olika vårdplatser eller -händelser. Det totala antalet anmälningar stiger ännu med omkring 200 fall i takt med att behandlingen framskrider och händelseinformationen preciseras, varför antalet anmälningar för år 2022 kommer att överskridas under innevarande år.

När man granskar statistiken bör man komma ihåg att en skadeanmälan i regel ska göras inom tre år från det att patienten fått kännedom om skadan. Därför gäller majoriteten av skadeståndsanspråken vård som getts under tidigare år, och förändringar i hälso- och sjukvårdssystemet återspeglas också i statistiken med en viss tidsfördröjning.

Bild 1. Anmälda patientskador 2018–2023

År 2023 anmäldes skadan av 7 364 personer och anmälningarna gällde 9 386 olika vård- och åtgärdsställen.

Inga överraskningar i antalet anmälningar

Granskat på lång sikt har antalet skadeanmälningar varit på uppgång.

Antalet anmälningar för år 2023 stiger ännu med uppskattningsvis 200 fall i takt med att handläggningen av anmälningar framskrider.

2. Avgjorda fall och ersättningsgilla patientskador

År 2023 gavs 10 559 avgöranden om ersättningsgillheten för en skada. Det bedömdes att 2 507 var ersättningsgilla, det vill säga 23,7 % av alla avgjorda fall. Dessutom bedömdes det att 106 fall uppfyllde grunden för ersättning, med den skada som hade orsakats var dock så obetydlig att ingen ersättning betalades ut.

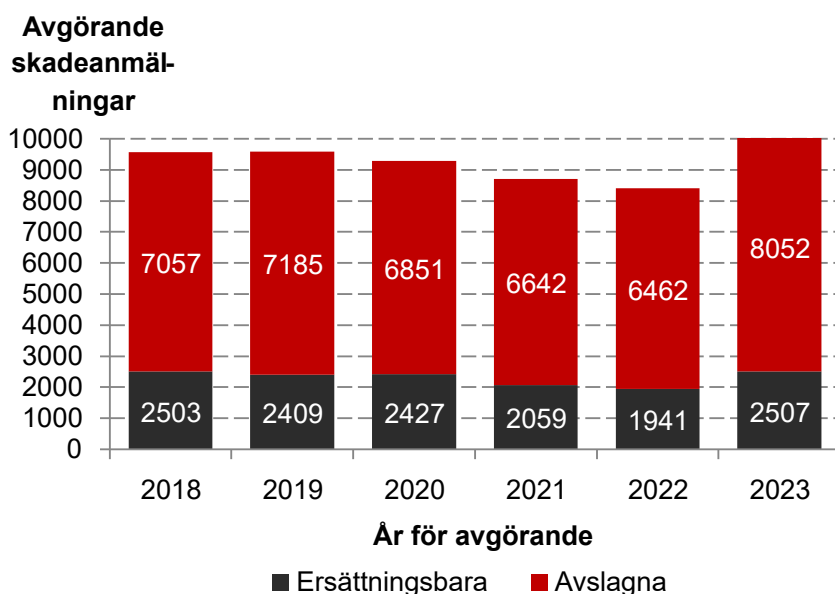
8 015 olika ersättningssökanden fick ett ersättningsavgörande. Av dem fick 28,5 % ett positivt ersättningsbeslut åtminstone för en vårdplats.

I patientskadelagen finns det åtta olika ersättningsgrunder, av vilka största delen blir tillämpliga enbart i sällsynta fall. Av de ersättningsgilla skadorna ersätts den överlägset största delen (93,6 % år 2023) som så kallade behandlingsskador. I dessa fall är ersättningsgrunden att en erfaren yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården hade förfarit på ett annat sätt och därmed undvikit skadan. Infektionsskador (4,7 %) ersattes näst mest år 2023.

Därtill ersattes några anläggningsskador (19 st.), olycksskador (13 st.) oskäliga skador (7 st.) och skador vid distribution av läkemedel (3 st.).

Ungefär en tredjedel av skadeanmälningarna förkastades antingen för att vården hade genomförts på ändamålsenligt sätt och den skadliga följden trots den inte kunde undvikas eller därför att den infektion som orsakats för ersättningssökanden omfattades av en medicinskt motiverad vårdrelaterad risk och som utifrån en helhetsbedömning inte kunde ses som en ersättningsgill patientskada.

Bild 2. Rapporterade patientskador 2018–2023

Drygt en fjärdedel fick ersättning

Drygt en fjärdedel (28,5 %) av dem som ansökt om ersättning fick ersättning åtminstone i fråga om en vårdplats.

Av de ersättningsgilla skadorna var omkring 94 % så kallade behandlingsskador, som borde ha undvikits i behandlingen av patienten.

Näst mest ersattes skador som orsakats av infektioner (cirka 5 %).

Få skador ersattes på andra grunder.

Tabell 1. Patientskadeanmälningar som avgjorts åren 2018–2023 enligt år för avgörande

Avgörande	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Ersättningsgilla patientskador						
Vårdskador	2 302	2 249	2 222	1 902	1 812	2 348
Instrumentskador	16	19	21	11	6	19
Infektionsskador	140	99	156	111	99	117
Olycksfallsskador	28	21	15	19	10	13
Brandskador	0	0	0	0	0	0
Skador vid felexpediering av läkemedel	6	4	2	3	2	3
Oskäligen skador	11	17	11	13	12	7
Implantatskador	0	0	0	0	0	0
Totalt	2 503	2 409	2 427	2 059	1 941	2 507
Obetydliga patientskador						
	115	113	114	87	87	106
Ingen patientskada						
Oundviklig eller tolererbar skada	2 588	2 451	2 316	2 200	2 116	2 503
Annan grund för avslag	4 354	4 621	4 421	4 355	4 259	5 443
Totalt	6 942	7 072	6 737	6 555	6 375	7 946
Totalt	9 560	9 594	9 278	8 701	8 403	10 559

Proportionella andelar	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Avgjorda skadeanmälningar						
Ersättningsgilla patientskador	26,2%	25,1%	26,2%	23,7%	23,1%	23,7%
Obetydliga patientskador	1,2%	1,2%	1,2%	1,0%	1,0%	1,0%
Ingen patientskada	72,6%	73,7%	72,6%	75,3%	75,9%	75,3%
Ersättningsgilla patientskador						
Patientskador	92,0%	93,3%	91,6%	92,4%	93,4%	93,6%
Infektionsskador	5,6%	4,1%	6,4%	5,4%	5,1%	4,7%
Olycksskador	1,1%	0,9%	0,6%	0,9%	0,5%	0,5%
Övriga skador	1,3%	1,7%	1,4%	1,3%	1,0%	1,2%
Ingen patientskada						
Oundviklig eller ska tålas	37,3%	34,7%	34,4%	33,6%	33,2%	31,5%
Annan grund för avslag	62,7%	65,3%	65,6%	66,4%	66,8%	68,5%

3. Ersättningsgilla patientskador enligt skadeplats

Patientförsäkringscentralen publicerar numerär information om ersättningsgilla patientskador enligt välfärdsområde och totala siffror om ersättningsgilla skador som inträffat på den privata sektorn. Välfärdsområdenas siffror för åren för år 2023 omfattar skadorna i de sjukvårdsdistrikt som tidigare verkade i deras områden. Närmare uppgifter om skador som inträffat i välfärdsområdena kan begäras direkt av områdena.

Antalet ersättningsgilla skador påverkas väsentligt av i vilken utsträckning ersättningsavgöranden gjorts under respektive år. Utifrån utvecklingen för antalet skador är det följaktligen inte möjligt att dra någon slutsats av hur patientsäkerhetssituationen utvecklats inom respektive område. Enbart utifrån antalet är det inte heller möjligt att jämföra patientsäkerheten i olika områden, eftersom man bör ta hänsyn till många olika bakgrundsfaktorer såsom kravnivån på och antalet åtgärder som utförs i områdena, befolkningsunderlaget och -strukturen samt antalet vårdbesök inom hälso- och sjukvården.

Närmare uppgifter om skador som inträffat i välfärdsområdena kan begäras direkt av områdena.

Tabell 2. Ersättningsgilla patientskador som avgjorts 2018–2023, efter regleringsår

Skadeplatser	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Skadeplatser i välfärdsområdena*	1 877	1 849	1 837	1 529	1 439	1 883
Välfärdsområdena i Nyland och Helsingfors stad	337	355	359	305	293	413
Egentliga Finlands välfärdsområde	172	161	156	129	109	126
Satakunta välfärdsområde	82	71	86	68	81	94
Egentliga Tavastlands välfärdsområde	97	82	70	67	50	71
Birkalands välfärdsområde	151	136	144	122	111	123
Päijänne-Tavastlands välfärdsområde	81	80	59	78	63	87
Kymmenedalens välfärdsområde	74	79	67	62	58	71
Södra Karelens välfärdsområde	49	49	53	40	33	37
Södra Savolax välfärdsområde**	72	65	61	57	57	79
Norra Karelens välfärdsområde	83	94	91	67	60	74
Norra Savolax välfärdsområde	96	123	121	93	113	136
Mellersta Finlands välfärdsområde	76	107	77	75	57	106
Södra Österbottens välfärdsområde	59	66	67	43	46	69
Österbottens välfärdsområde	55	45	54	31	35	42
Mellersta Österbottens välfärdsområde	48	27	28	34	22	40
Norra Österbottens välfärdsområde	182	144	180	154	141	162
Kajanalands välfärdsområde	35	36	37	34	31	37
Lapplands välfärdsområde***	98	106	91	52	62	96
Ålands hälso- och sjukvård	7	6	5	6	4	6
Statens skadeplatser	5	2	3	2	1	4
Andra skadeplatser	18	15	28	10	12	10
Privata sektorn	626	560	590	530	502	624
Totalt	2 503	2 409	2 427	2 059	1 941	2 507

*) Sjukvårdsdistriktets skadeplatser avser alla sådana platser, såsom hälsocentraler och sjukhus, som omfattas av sjukvårdsdistriktets patientförsäkring. Även privata aktörers skador som inträffat på sjukvårdsdistriktets hälsostationer och sjukhus ingår i siffrorna, trots att de inte är försäkrade av sjukvårdsdistriktet.

**Funktionerna i samkommunen för Östra Savolax sjukvårdsdistrikt överfördes till Södra Savolax välfärdsområdes ansvar från och med 1.1.2023. Siffrorna för Södra Savolax välfärdsområde omfattar också skadorna från den tid då samkommunen för Östra Savolax sjukvårdsdistrikt var verksamt.

***Funktionerna i samkommunen för sjukvårdsdistriktet i sydvästra Lappland överfördes till Lapplands välfärdsområdes ansvar från och med 1.1.2023. Siffrorna för Lapplands välfärdsområde omfattar också skadorna från den tid då samkommunen för sjukvårdsdistriktet i sydvästra Lappland var verksamt.

4. Ersättningsgilla patientskador vid olika åtgärder och grundsjukdomar

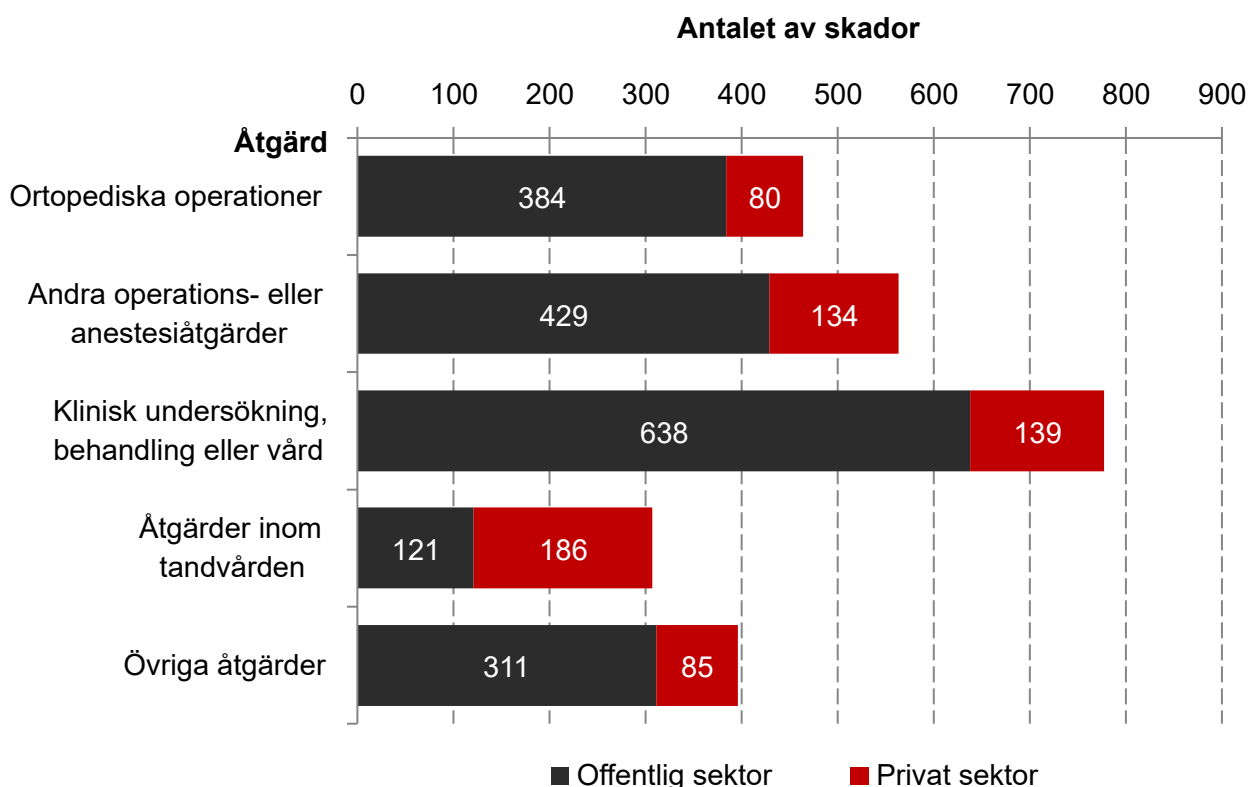
Ersättningsgilla patientskador gäller ofta operations- och anestesiatgärder och ersättningar för skador som inträffat i samband med dessa betalades ut i 1 027 fall år 2023. Av dessa var nästan hälften (464) förknippade med kirurgiska ingrepp i muskuloskeletala systemet. Ersättningar för skador som inträffat i samband med olika typer av kliniska undersöknings- och behandlingsåtgärder betalades ut i sammanlagt 777 fall. I denna grupp har dröjsmål i diagnosen och behandlingen en accentuerad betydelse och antalet har varit på uppgång under de senaste åren. I dessa har patienten inte undersökts tillräckligt eller inte sänts tillräckligt tidigt till eller till tillräckligt omfattande fortsatta undersökningar, vilket kunna leda till exempel till att sjukdomen förvärrats eller till tyngre behandlingar. Skador som beror på knappa tillgängliga resurser ersätts dock inte ur patientförsäkringen.

Skador som inträffat i samband med åtgärder inom tandvården ersattes i sammanlagt 307 fall. Av dessa inträffade 105 i samband med tandprotetisk vård och 86 i samband med rotbehandling. Utöver skador som inträffat i samband med tandvårdsåtgärder ersattes 96 skador som hade orsakats av åtgärder i samband med operationer och anestesi i tänder, käken, munnen och svalget.

Den vanligaste typen av skada uppkommer vid kirurgiska ingrepp på stöd- och rörelseorganen eller vid tandvård.

Skador i samband med klinisk undersökning och behandling leder ofta till förseningar i diagnos och behandling.

Bild 3. Avgjorda ersättningsgilla patientskador år 2023

Tabell 3. Ersättningsgilla patientskador enligt ingrepp 2023

Tabellen på sidorna 10–11 innehåller en sammanställning av numerära siffror om ersättningsgilla patientskador som avgjorts år 2023 enligt åtgärd indelade enligt vårdplatser inom den offentliga och privata sektorn.

Åtgärd	Offentliga sektorn	Privata sektorn	Totalt	Privata sektorns andel
Kirurgiska och anestatiska ingrepp	813	214	1027	21 %
A Ingrepp i nervsystemet	54	9	63	14 %
B Ingrepp i endokrina organ	12	0	12	0 %
C Ingrepp i öronregionen	36	16	52	31 %
D Ingrepp i öron, näsa och struphuvud	5	2	7	29 %
E Ingrepp i tänder, käkar, munhåla och svalg	25	71	96	74 %
F Ingrepp i hjärtat och intratorakala kärl	6	0	6	0 %
G Ingrepp i bröstväggen, lungorna etc.	5	0	5	0 %
H Ingrepp i bröstkörtlar	7	1	8	13 %
J Ingrepp i gastrointestinalkanalerna och därtill hörande organ	119	6	125	5 %
K Ingrepp i urinvägarna, manliga genitalier etc.	23	3	26	12 %
L Ingrepp i kvinnliga genitalier	44	3	47	6 %
M Ingrepp relaterade till graviditet och förlossning	27	0	27	0 %
N Muskuloskeletala ingrepp	384	80	464	17 %
NA Ingrepp i rygg och hals	30	1	31	3 %
NB Ingrepp i skulderblad, nyckelben, skulderled och överarm	27	8	35	23 %
NC Ingrepp i armbåge och underarm	24	5	29	17 %
ND Ingrepp i bäcken, korsben och svansben	36	14	50	28 %
NE Pelvis, sacrum or coccyx	0	0	0	-
NF Ingrepp i höftleder och lårben	97	5	102	5 %
NG Ingrepp i knä och underben	88	29	117	25 %
NH Ingrepp i vrist och fot	79	18	97	19 %
Ospecificerad åtgärd	3	0	3	0 %
P Ingrepp i perifera kärl och lymfsystem	9	1	10	10 %
Q Ingrepp i hud och subkutana vävnader	12	17	29	59 %
T Mindre ingrepp	10	4	14	29 %
U Endoskopi	17	0	17	0 %
Annat kirurgiskt ingrepp	1	1	2	50 %
Anestesiåtgärd	17	0	17	0 %

Ingrepp	Offentliga sektorn	Privata sektorn	Totalt	Privata sektorns andel
Klinisk undersökning eller behandling	638	139	777	18 %
Tandvård	121	186	307	61 %
Icke-kirurgisk tandextraktion	19	19	38	50 %
Fyllningsterapi	10	9	19	47 %
Rotbehandling av tand	51	35	86	41 %
Tandprotetisk behandling	14	91	105	87 %
Annan tandvård	27	32	59	54 %
Andra åtgärder	311	85	396	21 %
Radiologisk undersökning	49	29	78	37 %
Injektion, punktion	11	8	19	42 %
Kateterisering, kanalisering, kanylering	15	0	15	0 %
Gipsning, bandagering	0	3	3	100 %
Sårbehandling	3	0	3	0 %
Fysioterapi eller rehabilitering	2	7	9	78 %
Sjukhusvård	14	1	15	7 %
Förlossning	29	0	29	0 %
Bedömning av vårdbehov	102	8	110	7 %
Läkemedelsbehandling	40	5	45	11 %
Distansmottagning	4	4	8	50 %
Annan åtgärd	42	20	62	32 %
Totalt	1 883	624	2507	25 %

Även privata aktörers skador som inträffat på hälsostationer och offentliga sjukhus har klassificerats som den offentliga sektorns skador.

Ersättningsgilla patientskador enligt primärsjukdom åren 2021–2023

Tabellen på följande sida innehåller sammanställning av uppgifter om de vanligaste primärsjukdomarna i de ersättningsgilla patientskadorna som avgjorts åren 2021–2023. Förlängning av granskningsperioden med tre år utjämnar den slumpmässiga variationen i avgörandeåren och inverkan av variationen i antalet avgöranden per år på antalet ersättningsgilla skador.

I treårsstatistiken urskiljer sig i fråga om primärsjukdomar, utöver tandsjukdomar, i synnerhet artros i knäet (201 st./3 år) och höften (171 st./3 år) och frakturer på knäet eller underbenet (166 st./3 år) och underarmen (149 st./3 år). De vanligaste primärsjukdomarna veckar vara de samma från år till år, och i fråga om dessa sjukdomar kan ingen avsevärd variation i någon riktning urskiljas i antalet ersatta skador.

Tabell 4. De vanligaste primärsjukdomarna i ersättningsgilla patientskador som avgjorts åren 2021 och 2023

Underliggande sjukdom	Kirurgi eller anestesi	Klinisk undersökning eller behandling	Annan åtgärd	Totalt antal
1. K04 Sjukdomar i tandpulpan och de periradikulära vävnaderna (vävnaderna kring tandrötterna)	7	0	364	371
2. K08 Andra sjukdomar i tänderna och omgivande vävnader	136	1	212	349
3. M17 Gonartros (knäledsartros)	181	12	8	201
4. M16 Artros i höftleden	154	13	4	171
5. K02 Tandkaries	9	0	160	169
6. S82 Frakturer på knä och/eller underben	72	64	30	166
7. S52 Fraktur på underarm	57	63	29	149
8. S72 Kollumfraktur	45	48	16	109
9. M48 Spinal stenosis	82	19	7	108
10. M51 Andra intervertebraldisksjukdomar	63	32	7	102
Andel för de 10 vanligaste primärsjukdomarna				29%
11. S62 Fraktur på handled eller hand	25	60	12	97
12. M19 Annan artros	73	1	3	77
13. S83 Luxation och distorsion i knäets leder och ligament	61	12	4	77
14. K07 Anomalier i tuggorganet [inklusive bettfel]	15	0	59	74
15. S92 Fraktur på fotled/fot	13	47	14	74
16. K80 Gallstenssjukdom	60	5	3	68
17. S42 Fraktur på skuldra och överarm	41	16	11	68
18. S63 Distorsion och/eller luxation av leder och ligament i handled eller hand	22	40	5	67
19. C50 Malign tumör i bröstkörtel	17	18	30	65
20. K35 Akut appendicit	39	15	7	61

Tabell 4 (fortsätter). De vanligaste primärsjukdomarna i ersättningsgilla patientskador som avgjorts åren 2021 och 2023

Underliggande sjukdom	Kirurgi eller anestesi	Klinisk undersökning eller behandling	Annan åtgärd	Totalt antal
Andel för de 20 vanligaste primärsjukdomarna				40%
21. M20 Förvärvade deformiteter i fingrar och tår	60	0	0	60
22. H25 Senil katarakt	48	5	2	55
23. S66 Skada på muskel och dess sena på handled- och handnivå	9	40	4	53
24. K05 Sjukdomar i de parodontala vävnaderna	24	1	27	52
25. I63 Cerebral infarkt	1	39	11	51
26. G56 Mononeuropati (sjukdom i en enda perifer nerv) i övre extremitet	42	6	2	50
27. S76 Skada på muskel och dess sena på höft- och lårnivå	13	23	7	43
28. R10 Smärta i buken och bäckenet	10	15	16	41
29. I25 Kronisk ischemisk hjärtsjukdom	2	25	14	41
30. S02 Fraktur på skalle och/eller ansiktsben	7	7	26	40
Andel för de 30 vanligaste primärsjukdomarna				48%

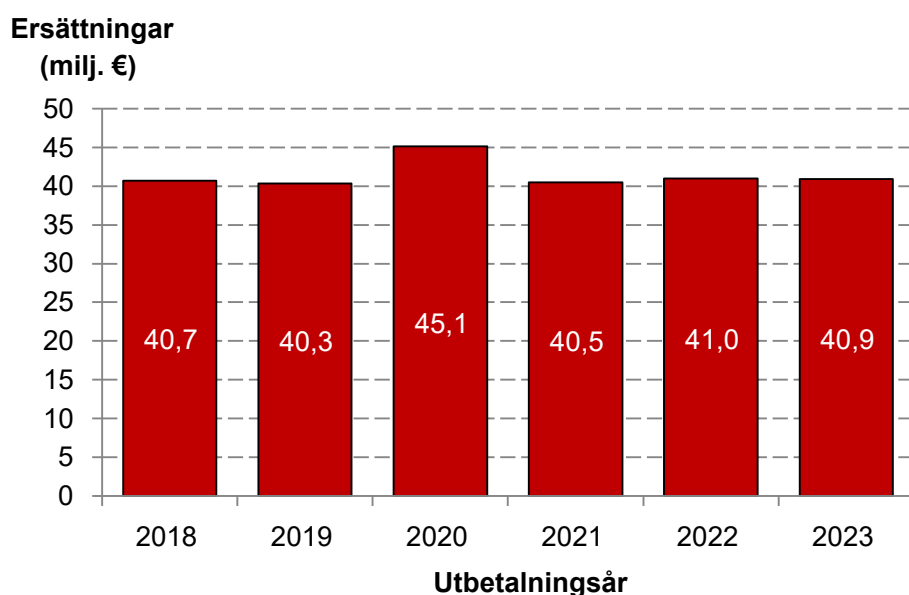
5. Utbetalda ersättningar från patientförsäkringen

Den ersättning som ska betalas enligt patientförsäkringslagen (585/1986) för skador som inträffat före den 31 december 2020 och enligt patientförsäkringslagen (949/2019) för skador från och med den 1 januari 2021 samt enligt skadeståndslagen (412/1974). Ersättningen fastställs i enlighet med Trafik- och patientskadenämndens avgörandepraxis och, i förekommande fall, nämndens riktlinjer för ersättning från trafikförsäkringen..

Omkring hälften (45 %) av de ersättningar som betalades ut år 2023 orsakades av ersättning av inkomstbortfall på grund av patientskadan. Drygt en tredjedel (35 %) av ersättningarna orsakades av ersättning av en så kallad immateriell skada, det vill säga tillfälligt eller bestående men. En femtedel (20 %) av de utbetalda ersättningarna var sjukvårdskostnader och andra ersättningar av kostnader som orsakats av patientskadan.

År 2023 uppgick de kostnader som orsakats av patientförsäkringssystemet till sammanlagt 40,9 miljoner euro, inklusive vårdkostnader för ersättningsverksamheten och kostnaderna för Liipos avdelning för patientskador. Ersättningar betalades ut till ett belopp av sammanlagt 26,3 miljoner euro för ersättningsgilla patientskador som inträffat redan tidigare och avgjorts före år 2023. Till exempel ersättningar för inkomstbortfall och sjukvårds-, läkemedels- och andra kostnader betalas ut till en person som drabbats av en skada så länge som sådana kostnader orsakas av patientskadan, till och med i flera årtionden.

Bild 4. Utbetalda ersättningar ur patientförsäkringen åren 2018–2023

Knappt hälften (45 %) av de utbetalda ersättningarna var ersättningar för inkomstbortfall.

Ersättningar betalades ut också för tillfälligt och bestående men och kostnader på grund av patientskadan.

Kostnaderna för patientförsäkringen överstiger 40 miljoner euro per år

Kostnaderna för skadorna för hälsooch sjukvården och samhället är betydligt högre.

Bild 5. Kostnader som orsakats av patientförsäkringssystemet och utbetalda skadeersättningar enligt ersättningslag år 2023

